De kerk zooals ik haar in mijn jeugd heb gekend, zag er volstrekt niet prachtig of indrukwekkend uit, en kon wel allerminst een kunstbouwwerk heeten. Doch we konden er toch den Heere even goed dienen als nu.

Om vele redenen, die ge straks hooren zult, herinner ik mij het best den klokketoren. Dat was een hoog gevaarte van verscheiden verdiepingen, elke verdieping was weer wat smaller dan de vorige, zoodat het wel iets had van een verrekijker dien men uitschuift. Op de eerste verdieping had men gewone vensters, doch de bovenste had niet anders dan twee kleine openingen, eigenlijk ronde kijkgaten. Van die gaten heb ik dikwijls gebruik gemaakt om de stad en het omliggende land uit de hoogte te bezien, ook de Elbe en de bergen en bosschen. Want men had daar boven een prachtig uitzicht, doch het kon er ook ontzettend waaien en regenen, vooral in den wintertijd.

Dat ik die bovenverdieping zoo goed ken, heeft ook zijn goede reden, want daar woonde mijn oom Schoenebeck, en de kijkgaten waren meteen de vensters van zijn huisvertrek. Daar woonde hij met zijn vrouw (kinderen hadden zij niet) bij de torenwachter, die schertsend placht te zeggen: „ik ben de hoogstgeplaatste man van Dresden; zelfs onze genadige heer keurvorst zetelt niet zoo hoog als ik."

Maar al was het een hoog verheven post dien mijn oom bekleedde, hooge inkomsten had hij er niet van. Hij had vrij wonen en verdiende verder niet meer, dan voldoende was om niet van honger te sterven. Voor dat kleine loon moest hij op tijd de klokken luiden, en 's nachts telkens uitzien, of er ook ergens in de stad brand was. Dan moest hij op den hoorn blazen, tot hij merkte dat de blusschers op de been waren. Ook moest hij de klokken luiden bij huwelijken en begrafenissen, doch dat was iets dat afzonderlijk werd betaald.

Daar mijn oom en tante nu onmogelijk leven konden van het weinige, dat de eerste als torenwachter verdiende, zoo deed mijn oom er wijselijk nog een werk bij, dat echter ook met den tijd heel nauw in betrekking stond. Hij was namelijk klokkemaker of liever klokkenhersteller. Men gebruikte toen veel de zoogenaamde „klokken uit het Zwarte woud," die vervaardigd werden door de dalbewoners van dat gebergte, en die veelal versierd waren met een koekkoek, welke riep als de klok sloeg. Deze klokken grootendeels van hout vervaardigd, wist mijn oom heel goed te herstellen, als dat noodig was, wat dikwijls voorkwam. De muren van zijn kamer waren dan ook vaak met zulke klokken behangen. En als ze liepen en sloegen, kon het op sommige oogenblikken een geweldig leven zijn, doch mijn oom was daaraan zoo gewoon, dat hij het bijna niet meer hoorde.

Toen moeder gestorven was, kwam ik, zoo als gezeid, bij dezen oom. Er was daar wel niet veel ruimte, maar toch werd wat lager in den toren een hokje gevonden, waar mijn bed kon staan. Hoewel zij zelf weinig hadden, deelden zij het toch gaarne met mij, al bleef ook oom Carl bij zijn besluit, om niets te doen.

De vraag was echter al spoedig, wat er van mij groeien moest. Ik ging natuurlijk op school, en het leeren vlotte ook vrij goed. Maar elk vrij oogenblik zat ik weer in de kazerne. Ik had daar veel vrienden, en werd er nog altijd vriendelijk ontvangen. Van de officieren kreeg ik nu en dan wat zakgeld, en hoe ouder ik werd, hoe meer het soldaat wezen mij aantrok. Daarbij kwam, dat het oorlog was en er veel manschappen noodig waren. Was ik ouder geweest, ik zou zeker dienst genomen hebben. Nu dat niet ging, deed ik toch niets liever dan met de soldaten spreken. Vooral praatte ik graag met degenen die een veldslag hadden bijgewoond of een beleg. Wel werd ik dan soms zeer bedroefd, als ik aan mijn lieven vader dacht, doch kort daarop was ik 't al weer vergeten. Ik was echter niet, dat ik eerlang geheel zou genezen worden van mijn ingenomenheid met oorlogen, gevechten en dergelijke dingen. Uit de verte leek het mooier dan het later zou blijken te zijn.

Ik praatte dikwijls met mijn oom, terwijl hij zat te werken, en natuurlijk liep het gesprek dan meermalen over den oorlog en den krijgsdienst. Mijn oom meende, dat ik door het lot van mijn ongelukkigen vader, wel afgeschrikt zou zijn van het soldatenleven. Doch ik gaf hem vaak te verstaan, dat hij zich bedroog en zelfs later heel graag in dienst zou gaan. Was oom en tante ook praatten, ik bleef daarbij en zoo beslist, dat oom eindelijk zei: „In vredes naam dan, als je niet anders wilt, zal het wel moeten."

Ik was den koning te rijk en wist dadelijk raad, dien ik in de kazerne had ingewonnen. Er was in Dresden een krijgsschool, waar men kosteloos voor het leger werd opgeleid. Daar ik met officieren bekend was en veel voorspraak had, en ook als zoon van een gesneuveld sergeant, kostte het mij weinig moeite geplaatst te worden, en zoo werd ik dan op mijn 13e jaar leerling in de krijgsschool, met het heerlijk vooruitzicht, eens overste te worden, ja misschien wel generaal!

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Balk, Wijckel en Stellendam, E. van der Laan, cand. te Uithuizermeeden (Gron.). — Nunspeet, R. Smeding, te IJsselmonde. — Nieuwendam, K. Doornbos, te Boxum (Fr.). — Scharendijke, H. Haspers, te Hardingsveld. — Neede, H. N. Boukema, te Zweelo. — Sch onebeek, Dirkshorn, Woubrugge en Ambt-Vollenhove (A), J. H. Rietberg, cand. te Winterswijk. — Rotterdam (Feijenoord), J. v. d. Berg te Terneuzen.

AANGENOMEN: Waarder, J. F. Hulsteijn, te Langerak b/d. Lek. — Wolvega, G. Kersaies, te Marrum (Fr.).

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Spijk (Gron.), C. A. Lingbeek, te Voorst. — Beilen (toez.), J. A. L. Hovy, te Schoonebeek. — Deurne (toez.), J. J. L. Middendorp cand. te Bussum. — St. Annaland, J. H. van Paddenburgh, te Reeuwijk. — Oudeschoot c.a., J. Kroneman, te Blankenham. — Oud-Vossemeer, J. C. C. Trillaard, te Scherpenisse. — Kwadijk, P. Groot Jzn., te Beetgum.

AANGENOMEN: Charlois en Katendrecht, W. H. Kelder, te Warmond. — Wijckel (Fr.), J. Koster, cand. te Utrecht. — Lichtenvoorde, D. van Krevelen, te Beekbergen.

BEDANKT: Makkinga c.a., N. W. Posthumus, te Hem (N.-H.). — Havelte (toez.), J. W. Visscher, te Kornjum. — Harderwijk, L. van Mastrigt, te Barneveld. — Rouveen, J. G. Dekking, te Monster.

Advertentiën.

Heden overleed, in de volle verzekerdheid des geloofs, in den gezegenden ouderdom van ruim 86 jaren, onze innig geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, de Heer

EPKO GERHARD HECKMAN,

sedert 1895 weduwnaar van MARTJE L. KUIPER.

Uit aller naam:
G. H. HECKMAN.

Oostwolde (Oldambt), 17 Maart 1908.

Voor de vele en treffende blijken van belangstelling ons getoond na het overlijden van onze geliefde Moeder, betuigen wij onzen hartelijken dank.

De Familie HAMSTER.

Finsterwolderpolder, 19 Maart 1908.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

KERKORGEL!

Door omstandigheden voor **lagen prijs te koop** een prachtig **Pijporgel**, zeer geschikt voor 4 à 500 personen. Brieven franco letter J. bureau van dit blad.

Calvijn. UITLEGGING ∴ ∴ PROF. JESAIA.

Prijs te voren f 5.40;
thans f 2.70; geb. f 3.20.

D. A. DAAMEN te Rotterdam, Uitgever.

Verschenen bij EGELING's Boekhandel. Amsterdam:

„STERRELICHT"

door

G. STEINBERGER.

Vrij vertaald door Mej. J. H. K(UYPER).

Met een woord vooraf van Prof. Dr. H. BAVINCK

Prijs gebonden f 1.25, ingenaaid 90 cent.

H. de Vries,
Commissionnair in Effecten.
Achter St. Pieter 27.
UTRECHT.

VERSCHENEN:

Het Vruchtdragend Tarwegraan.

Leerrede over Joh. XII vs. 20-33

DOOR

J. C. SIKKEL,

Dienaar des Woords te Amsterdam.

Uitgesproken in de Raamkerk te Amsterdam, op Zondag 1 Maart 1908, na **25-jarige ambtsbediening.**

Met bijgevoegd Portret van den Schrijver.
2e druk.

Prijs 35 cent.

Verkrijgbaar bij den Uitgever.

H. A. VAN BOTTENBURG, Bloemgr. 45, Amsterdam

EISMA & Co.
Noordeinde 20, den Haag.
Kassiers
en
Commissionairs in effecten.

Bij de **Hollandia-Drukkerij** te **BAARN** is zooeven verschenen:

Uit de Nalatenschap van Ds. C. Oranje.

Met een inleidend woord van

Dr. J. C. DE MOOR.

f 1.50 ing; f 1.90 gebonden.

BELIJDENISGESCHENK.

HAMABDIL.

Van de heiligheid van het Genadeverbond.

door Dr. H. H. KUYPER.

INHOUD: I. Een ernstig gevaar. II. De schijnbare tegenstelling tusschen Genadeverbond en Uitverkiezing. III. „Doop alles wat in het Doophuis binnengebracht wordt." IV. De eenheid tusschen Genadeverbond en Uitverkiezing. V. De Goddelijke scheidslijn. VI. Het nationaal verbond met Israël. VII. Het doopbevel. VIII. De geloovigen en hun troost. IX. De praktijk onzer vaderen. X. De verbondsbeschouwing der gemeente. XI. De bedenkingen weerlegd. XII. De eisch tot zelfonderzoeken gehandhaafd.

Prijs f 2.—, gebonden f 2.40.

Uitgever H. A. VAN BOTTENBURG, Bloemgracht 45, Amsterdam.

OTTO FUNCKE's werken

thans voor slechts **50 cent per deel.**

No. 1 en 2. „Gods leidingen in mijn levensgeschiedenis", twee deelen van f 4.50 voor f 1.—, 3. „De dienst des Heeren in het dagelijksch leven" f 2.50. 4. Christelijke vraagteekens" of „Hoe kan men de wil des Heeren weten". 5. „Jezus en de menschen", een kostelijk werk, f 2.25. 6. „Onopgesmukte waarheden," f 2.25. 7. „Hoe men gelukkig wordt en gelukkig maakt", f 2.50. Dus 7 deelen van OTTO FUNCKE worden thans franco thuis gezonden op ontvangst van postwissel à f 3.50 door

H. VERHOOG, *Halfweg N.H.*

LEVENSVERZEKERING

de Nederlanden van 1845

BRAND - - INBRAAK VERZEKERING

DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY

KAPITAAL . . . . . f 4.000.000.00
RESERVEFONDS: ruim . . - 1.235.000.00

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.
Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.
HILVERSUM, Langestraat 65.
HAARLEM, Kruisweg 69.
ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.
DORDRECHT, Wolwevershaven 23.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.
Nemen en geven GELDEN op PROLONGATIE.
Sluiten BELEENINGEN.
Ontvangen GELDEN à DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentekoers.
Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIËN.

Verzekerdheid. Veertien leerredenen over Rom. VIII door

Ds. SILLEVIS SMITT.

Prijs te voren f 1.75; thans f 0.75

D. A. DAAMEN te Rotterdam, Uitgever

Bij J. H. KOK te Kampen verscheen thans compleet:

COMMENTAAR

op Paulus zendbrief aan de

PHILIPPENSEN

door

D. H. ZANCHIUS.

Uit het Latijn vertaald door
Ds. G. WIELENGA.

Royaal formaat, 552 Pag. Compresse druk.

Prijs f **4.80.** *In stempelband f* **5.50.**

Bij alle solide Boekh. ter inzage te bekomen.

WIELRIJDERS! GELDBESPARING.

Door het afsluiten van een reuzen-contract voor het seizoen 1908 wordt een ieder in de gelegenheid gesteld zich een **sterk, solide** en **lichtloopend RIJWIEL** aan te schaffen voor weinig geld, alle geheel compl. met leeren tasch, gereedschap, pomp met houders, stalen spatborden en bel, prima Machintash, Coventry banden met naam op 't loopvlak **f 41.50**, dito met vrijwiel en velgrem **f 44.50**, dito met vrijwielnaaf met terugtraprem **f 47.50**, dito met nikkelen velgen met bies, stuur met 2 remmen **op voor- en achterwiel**, kogelvrijwiel **f 47.75.** Dit is de halve prijs van de gewone waarde. Op aanvraag franco zichtzending door geheel Nederland.

Adres: LINDEMANN, Reguliersgracht 87, AMSTERDAM.

Vraagt prijscourant 1908. — — — Wederverkoopers gezocht

NAAR ZUID-AMERIKA

met de stoomschepen van den **Koninklijken Hollandschen Lloyd.**

Eerstvolgende vertrekdagen voor **Passagiers**

van **Amsterdam** naar **Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres:**

s.s. „Zaanland" . . . . . . 8 April.
s.s. „Rijnland" . . . . . . 8 Mei.
s.s. „Amstelland" . . . . . . 8 Juni.

Voor nadere inlichtingen wende men zich tot den **Koninklijken Hollandschen Lloyd**, 131 Prins Hendrikkade, Amsterdam.

ONMISBAAR

voor elken Bijbellezer, die ernstig studie van de Schrift wil maken en inzonderheid voor hen, die onderwijs daarin hebben te geven is:

Handboek voor de Beoefening der Bijbelsche Geschiedenis,

van **E. STOCK** e. a. bewerkt door **Ds. W. B. RENKEMA.**

Prijs, **bij inteekening** (de 2 banden inbegrepen) **f 4.95.**

Het 1ste deel (O.T.) is compleet en bij den boekhandel **ter inzage** te bekomen; het 2de deel verschijnt thans in afleveringen.

Vraagt **prospectus** aan bij den Uitgever

D. A. DAAMEN,
Rotterdam.

f 2.40 INGENAAID — **f 2.90** IN PRACHTBAND

Verschenen bij W. KIRCHNER te Amsterdam van **Dr. A. KUYPER Jr.**

VAN DE KENNISSE GODS.

INHOUD: De heerlijkheid der Kennisse Gods. — De onbegrijpelijkheid Gods. — De openbaring Gods. — Onnatuurlijke verschijnselen. — De natuurlijke Godskennisse. — De bijzondere openbaring. — Het bestaan Gods. — Het wezen Gods. — De Namen Gods. — De deugden Gods. — De Heilige Drieëenheid. — Uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND".

Maildienst tusschen
Amsterdam en Nederlandsch-Indië,

IN VERBINDING MET DE DIENSTEN DER

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij,

via GENUA, SABANG en SINGAPORE.

	van Amsterdam	van Genua	te P. Said	te Sabang (Poeloe Weh)	te Singapore	te Batavia
*Koningin Wilhelmina	7 Maart	19 Maart	24 Maart	8 April	11 April	13 April
†Grotius	21 „	2 April	7 April	22 „	25 „	27 „
*Koning Willem III	4 April	16 „	21 „	5 Mei	8 Mei	10 Mei
†Oranje	18 „	30 „	5 Mei	19 „	22 „	24 „
*Rembrandt	2 Mei	14 Mei	19 „	2 Juni	5 Juni	7 Juni
†Koning Willem I	16 „	28 „	2 Juni	16 „	19 „	21 „
*Vondel	30 „	11 Juni	16 „	30 „	3 Juli	5 Juli
†Koning Willem II	13 Juni	25 „	30 „	14 Juli	17 „	19 „

Deze mailbooten hebben zoowel op de uit- als thuisreis te **Sabang onmiddellijke aansluiting** op **Deli** en **Padang** met de booten der Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

EXTRA AFVAARTEN:

Naar **JAVA** en naar **MACASSAR** (eventueel met overlading).

20 Maart †**Ceram**, Kapt. W. A. BEYER.
Laadt voor Sabang, (Oleh-leh), Singapore, Tagal en Pakalongan.
3 April ***Timor**, Kapt. P. J. BAKKER.
Laadt voor Sabang, (Oleh-leh), Padang en Tjilatjap direct.
11 April †**Flores**, Kapt. T. OUWEHAND.
Laadt voor Sabang (Oleh leh) en Padang direct.
25 April ***Bali**, Kapt. J. ALBERTS.
Laadt voor Sabang (Oleh leh), Padang, Tagal, Panaroekan en Banjoewangi direct.

Adres voor LADING en PAKKETTEN:

te AMSTERDAM: VRACHTBUREAU STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ „NEDERLAND" (Handelskade);

te ROTTERDAM: HUDIG & VEDER voor de schepen gemerkt †, KUYPER, VAN DAM & SMEER voor die gemerkt *.

Adres van PASSAGE: Afdeeling Passagiersdienst, Prins Hendrikkade 159 te Amsterdam en bij de Agenten.

N. B. De vaarbeurten der schepen kunnen gewijzigd worden.

RHEUMATIEK-REMEDIE.

Radicaal afdoend geneesmiddel. Rheumatiek en jicht. 60 cts. per flacon franco. Attesten gratis.

K. S. DE BOER, te Sneek.

Bij J. H. KOK te Kampen ligt ter perse om weldra te verschijnen:

Het Christelijk Huisgezin

door

Dr. H. BAVINCK.

Een belangrijk boek, dat in geen enkel Christelijk gezin mag ontbreken.

Tijdelijk.

5 STANDAARDWERKEN ruim 2000 bladzijden

Van f 11.25 voor slechts f 1.25.

No. 1. Dat reuzenwerk van J. P. HAZEBROEK, get. „Hesperiden" of nieuwe poezie in den avond des levens, prijs f 4.75. No. 2. Dat groote dikke boek van HENRI MARTIN, zendeling in Indië, een boek dat 18 × herdrukt is, wat dus geen aanbeveling behoeft, 't is ruim 500 bladzijden en de prijs f 2.20. No. 3. Dat keurige werk van O. G. HELDRING, Leven en Arbeid, bijna 400 bladzijden, f 2.20. No. 4. Mahomed en zijn opvolgers, door MILO, 200 bl., f 1. No. 5. Jona's reize naar Nineve, dat 't mooi is spreekt van zelf, ook voor kinderen, f 1, (door Ds. DEKKER). Goed begrepen dus, deze 5 werken, een reuzenpak, tijdelijk voor f 1.25 franco thuis. Wie f 1.75 zendt, ontvangt No. 1 in fraaien met goud versierden stempelband, prijs f 6.50, en voor f 2 ook No. 5 gebonden. Zendt postwissel s.v.p. à f 1.25 of f 1.75 of f 2 en vraag pakket „Hesperiden", uit *De Heraut* aan **H. VERHOOG**, Boekh., **Halfweg.**

R. C. VERWEIJCK,

Vragenboekje op de Leerplichtwet

ten dienste van ouders, onderwijzers, enz.

Prijs f 0.25.

Amsterdam W. KIRCHNER,

KERKBOUW GLANERBRUG.

In antwoord op onze circulaire, met hartelijken dank ontvangen tot 9 Maart, van de kerk te: Aalten A f 3, Anna Jacoba polder f 2.50, Augustinusga f 1, Beetgum f 2, Bergen op Zoom f 2, Bergentheim f 2, Bierum f 5, Blija f 5, Breukelen f 2.50, Britsum f 1.50, Bunschoten B f 2.50, Cubaard f 1, Delft f 5, Delftshaven f 2.50, Dokkum A f 2, Driebergen f 4, Duurswoude f 2.50, Ede f 1, Garijp f 2.50, Gasselter Nijeveen f 5, Genderen f 2.50, Gorcum f 10, Hasselt f 2.50, Heerjansdam f 2, Heinkenszand f 2, Heusden f 1, Hillegom f 2.50, Hollum f 1, Hijum f 1, Joure f 7.50, Katendrecht f 2.50, Kollum f 5, Leerdam f 2.50, Lekkerkerk f 1.68, de Lier f 2, Lioessens f 2, Marum f 3, Meeuwen f 1, Naaldwijk f 1, Naaldwijk f 2.50, Nieuw-Lekkerland f 1, Nieuwveen f 1.50, Numansdorp f 2, Ottoland f 2, Oudega f 1, Poortugaal f 1, Raamsdonk f 1, Raard f 2, Stadskanaal f 2.50, Suawoude f 2.50, Terneuzen f 5, Uithoorn f 1, Utrecht f 15, Wanswerd f 3, Woerden f 5, Vlaardingen B f 2, IJselmonde f 2.50, Zierikzee f 1, Zoutkamp f 2.

Wij verwachten *spoedig* van de andere kerken nog vele bijdragen. De tijd dringt en de *schuur* waarin de gemeente tot nu toe vergadert, is met 1 *Juli* a.s. niet meer beschikbaar. Tevens vestigen we de aandacht van broeders en zusters, die ons kunnen helpen, op onzen toestand. Hunne gaven zullen dankbaar worden aanvaard, om onder den zegen des Heeren het gewenschte doel te bereiken, n.l. het verkrijgen van een eenvoudig kerkgebouw, waarin de gemeente kan samenkomen.

Namens den kerkeraad der Geref. kerk te Glanerbrug (Lonneker):
H. J. RUITER, *Praeses.*
K. v. D. BERG, *Scriba.*

Boek- en Courantdrukkerij:
v/h ROSVER KRÖBER & BAKELS
Amsterdam.